

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Isak Bergström

Sammanträdesdatum
2025-11-21

FöredragningsPM
Dnr: 25RS8543

Organ
Kulturnämnden

Region Örebro läns stöd till studieförbunden år 2026

Förslag till beslut

Kulturnämnden beslutar

att fastställa förslag på fördelning av stöd till studieförbunden för år 2026 och som totalt uppgår till en kostnad av 20 048 000 kronor.

Sammanfattning

Varje år delar kulturnämnden ut föreningsstöd och stöd till studieförbund för att skapa förutsättningar för ett starkt civilsamhälle i länet. Stödet till studieförbunden delas ut till Örebro läns bildningsförbund samt ett antal studieförbund enligt riktlinjer och fördelningsmodell antagna 2025-08-27. Den nya modellen har stor påverkan på fördelningen och innebär vissa ändringar i det urval av statistiskt underlag som ligger till grund för fördelningen. Modellen innebär också introducerandet av ett verktyg för att premiera geografisk spridning. Studieförbunden som föreslås få stöd är samma som föregående år. Den nya modellen innebär en omfördelning där de studieförbund som 2024 hade en större geografisk spridning i sin verksamhet får en större andel av stödet.

Förslaget om fördelning till studieförbunden för 2026 bifogas i bilaga och uppgår till en kostnad av 20 048 000 kronor. Beloppet innebär på totalen en uppräknings med 3 procent jämfört med 2025.

Ärendebeskrivning

Förslaget på fördelning av stöd till studieförbund 2025 hittas i beslutsunderlagets bilagor. Stödet delas ut till Örebro läns bildningsförbund som föreslås få ett stöd på 1 480 307 kronor samt åtta studieförbund som totalt föreslås få ett stöd på 18 567 693 kronor vilket innebär en uppräknings med 3 procent jämfört med 2025. Studieförbundet SISU som är en del av idrottsrörelsen får inte stöd genom detta beslut utan återfinns inom

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Isak Bergström

Sammanträdesdatum
2025-11-21

FöredragningsPM
Dnr: 25RS8543

föreningsstödet, diarienummer 25RS5011. Studieförbunden är tillsammans med folkbildningen i stort omnämnda både i Region Örebro läns regionala utvecklingsstrategi, kulturplan samt i plan för civilsamhälle och social ekonomi. Bland annat lyfts studieförbundens betydelse för kulturlivet, den demokratiska utvecklingen och vissa arbetsmarknadsfrågor. Region Örebro län ska också skapa förutsättningar för ett starkt civilsamhälle och en stark folkbildning.

Den största förändringen i årets stöd jämfört med tidigare är att den baseras på en ny fördelningsmodell beslutad av kulturnämnden 2025-08-27 och som innebär starkare incitament för geografisk spridning i Örebro län. Modellen innebär samtidigt att incitamenten för volymer av verksamhet, kulturprogram, verksamhet för funktionshindrade samt kursdagar tonats ned med störst genomslag vad gäller volymdelen. Därutöver har två större förändringar gjorts i modellen vad gäller vilket statistiskt underlag som används. Den ena förändringen avser vilken verksamhetsform som stödet riktat mot verksamhet för målgruppen funktionshindrade beräknas utifrån. Den andra förändringen är i volymdelen och spridningsdelen där beräkningarna nu utgår från antal genomförda studiecirkelarrangemang.

Efter införandet av den nya fördelningsmodellen är det här den första fördelningen som utgår ifrån de nya incitamenten och därmed första gången som de förbund som har en större geografisk spridning i länet belönas för det. Även fördelningsmodellens övriga ändringar innebär också en påverkan på fördelningen. En informationsträff har efter införandet hållits med företrädare från studieförbunden i syfte att ge alla studieförbund samma möjlighet att anpassa sin verksamhet efter den nya modellen. Kommande år finns därmed goda skäl att följa upp hur studieförbundens genomförda verksamhet i länets olika kommuner utvecklas. De förbund som genom den nya modellen föreslås få ökat stöd är Studieförbundet Bilda, Folkuniversitetet, Arbetarnas bildningsförbund, Studieförbundet Vuxenskolan medan de som föreslås få ett sänkt stöd är Sensus, Nykterhetsrörelsens bildningsverksamhet och Medborgarskolan. Föreslagen tilldelning per förbund är följande:

- Arbetarnas bildningsförbund:	5 835 317 kronor
- Studieförbundet Bilda:	2 110 035 kronor
- Folkuniversitetet:	347 483 kronor
- Medborgarskolan:	3 041 887 kronor
- Nykterhetsrörelsens bildningsverksamhet:	2 123 616 kronor

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Isak Bergström

Sammanträdesdatum
2025-11-21

FöredragningsPM
Dnr: 25RS8543

- Sensus:	861 341 kronor
- Studieförbundet:	2 413 344 kronor
- Studieförbundet Vuxenskolan:	1 834 671 kronor

Samtidigt med de förändringar som genomförts av Region Örebro län har studieförbunden också fortsatt med sin omställning utifrån Folkbildningsrådets nya modell för fördelning av statsstödet. Den tidigare aviserade nedskärningen från regeringen på 500 miljoner kronor över en treårsperiod genomförs också som planerat. Det innebär fortsatt stor påverkan på studieförbunden även i Örebro län. Några skillnader som syns i utvecklingen i statistiken från 2023 till 2024 kan noteras:

- Antalet studiecirkelarrangemang totalt sett minskade från 3 784 till 3 329.
- Antalet arrangemang av annan folkbildningsverksamhet minskade från 2 381 till 2 107.
- Antalet kulturprogram minskade från 7 882 till 7 334.
- Antalet deltagare i samtliga ovanstående verksamhetsformer minskade från 344 178 till 319 012.

Sammanfattningsvis är studieförbunden fortfarande en stark aktör i civilsamhället och kulturlivet med en omfattande verksamhet som återfinns i länets samtliga kommuner. Region Örebro läns stöd till studieförbunden utgör också fortsatt en fundamental del i studieförbundens förutsättningar att jobba långsiktigt, mot en bredd av målgrupper, för en stärkt demokrati och ett rikare kulturliv.

Bedömning

Förslaget till fördelning av stöd till studieförbunden för år 2026 innebär att Region Örebro län skapar förutsättningar för ett civilsamhälle och en folkbildning som på kort sikt är fortsatt stark och diversifierad. Fortsatt fördelning enligt den nya modellen bedöms också innebära en ökad närvaro från studieförbunden i länets mindre och medelstora kommuner. De långsiktiga konsekvenserna av de stora förändringarna studieförbunden genomgått och genomgår nationellt är dock svåra att överblicka vilket medför en viss osäkerhet i bedömningen på lång sikt.

Tjänsteställe, handläggare
Kultur och ideell sektor, Isak Bergström

Sammanträdesdatum
2025-11-21

FöredragningsPM
Dnr: 25RS8543

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Studieförbund som tar del av detta bidrag representerar verksamheter vars inriktning stödjer insatser inom ovanstående områden. Studieförbundens verksamhet riktar sig primärt till deltagare som är 13 år eller äldre.

Ekonomiska konsekvenser

Fördelningsförslaget ryms inom fastställd budget för 2026.

Uppföljning

En majoritet av de studieförbunden som Region Örebro län stödjer är återkommande från år till år. Varje ansökan ska innehålla bland annat verksamhetsberättelse, verksamhetsplan, resultat- och balansrapport och budget. Region Örebro län har också rätt att göra en fördjupad uppföljning av organisationer som får stöd och förbehåller sig rätten att låta genomföra kvalitetskontroll av utförd revision. Organisationerna ska vid begäran lämna de uppgifter och verifikationer Region Örebro län behöver för sin granskning. Det innebär att det finns goda förutsättningar att följa upp och anpassa stödet inte bara utifrån varje års ansökan, utan även utifrån organisationernas utveckling över tid.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM kulturnämnd 2025-11-21 Region Örebro läns stöd till studieförbunden
- Bilaga – Förslag till Regionbidrag Studieförbund 2026
- Bilaga – Riktlinjer för Region Örebro läns stöd till studieförbunden

Katarina Strömgren Sandh,
Områdeschef Kultur och ideell sektor

Skickas till:

Samtliga sökande
Ekonomiavdelning för regional utveckling